
Naftna industrija - Slovar - 2. del (ekvivalenten ISO 1998-2:1976)

Petroleum industry - Vocabulary - Part II

Industrie pétrolière - Vocabulaire - Partie II

iTeh STANDARD PREVIEW
(standards.iteh.ai)

[PSIST ISO 1998-2:1995](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/eb65cef0-5bb6-42bc-89bf-46dfd102317e/psist-iso-1998-2-1995)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/eb65cef0-5bb6-42bc-89bf-46dfd102317e/psist-iso-1998-2-1995>

Deskriptorji: asfalt, bencin, bitumen, mineralno olje, naftna industrija, slovar

---

ICS 75.160.20

Referenčna številka
SIST ISO 1998-2:1996 (sl)

Nadaljevanje na straneh od 2 do 23

UVOD

Standard SIST ISO 1998-2, Naftna industrija - Slovar - 2. del, prva izdaja, 1996, ima status slovenskega standarda in je ekvivalenten mednarodnemu standardu ISO 1998-2:1976, Petroleum industry - Vocabulary - Part 2, First Edition, 1976.

NACIONALNI PREDGOVOR

Mednarodni standard ISO 1998-2:1976 je pripravil tehnični odbor Mednarodne organizacije za standardizacijo ISO/TC 28 Naftni proizvodi. Slovenski standard SIST ISO 1998-2:1996 je prevod angleškega besedila mednarodnega standarda ISO 1998-2:1976. Slovenskemu prevodu so zaradi lažjega razumevanja dodani izrazi v angleščini in francoščini. V primeru spora glede besedila slovenskega prevoda v tem standardu je odločilen izvirni mednarodni standard v angleškem jeziku. Slovensko izdajo standarda je pripravil tehnični odbor USM/TC NAD Naftni derivati, delovna skupina Maziva.

Ta slovenski standard je dne 1996-10-21 odobril direktor USM.

OSNOVA ZA IZDAJO STANDARDA

- Prevod standarda ISO 1998-2:1976

OPOMBI

- Povsod, kjer se v besedilu standarda uporablja izraz "mednarodni standard", v SIST ISO 1998-2:1996 to pomeni "slovenski standard".
- Uvod in nacionalni predgovor nista sestavni del standarda.

[PSIST ISO 1998-2:1995](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/eb65cef0-5bb6-42bc-89bf-46dfd102317e/psist-iso-1998-2-1995)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/eb65cef0-5bb6-42bc-89bf-46dfd102317e/psist-iso-1998-2-1995>

VSEBINA	Stran
Uvod.....	4
Namen in področje uporabe.....	4
1 Proizvodi in surovine	4
2 Lastnosti in preskusi	9
3 Proizvodnja in predelava	11
4 Drugo.....	14
Abecedno kazalo slovenskih izrazov.....	15
Abecedno kazalo angleških izrazov	18
Abecedno kazalo francoskih izrazov	21

iTeh STANDARD PREVIEW
(standards.iteh.ai)

[PSIST ISO 1998-2:1995](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/eb65cef0-5bb6-42bc-89bf-46dfd102317e/psist-iso-1998-2-1995)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/eb65cef0-5bb6-42bc-89bf-46dfd102317e/psist-iso-1998-2-1995>

Naftna industrija - Slovar - 2. del

Uvod

Namen tega seznama izrazov in definicij je zadostiti očitni potrebi po mednarodno enakovrednih izrazih, ki se uporabljajo v naftni industriji.

Definicije naj bi se uporabljale v državnih in mednarodnih standardnih dokumentih, niso pa strogo tehnične in niso namenjene za natančne zakonske definicije.

Nadaljnji sezname izrazov, ki bodo sestavljali celoten mednarodni standard, bodo, ko bo to potrebno, objavljeni kot dodatni deli ISO 1998.

Namen in področje uporabe

Ta mednarodni standard določa nabor enakovrednih angleških, francoskih in ruskih izrazov, ki se uporabljajo v naftni industriji, s primernimi definicijami v treh jezikih. Oštevilčenje izrazov v tem 2. delu se nadaljuje iz 1. dela.

1 Proizvodi in surovine

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
1-057	- polnilo - filler - charge	Inertna, ponavadi drobno zrnata trdna snov, natančno odmerjena, ki se dodaja proizvodu z namenom, da se mu spremenijo določene lastnosti.
1-058	- kislja nafta - sour crude - brut corrosif	Surova nafta, ki vsebuje večjo količino korozivnih spojin (še posebej žvepovih spojin).
1-059	- ostanek atmosferske destilacije nafte - reduced crude - brut réduit	Proizvod, ki se dobi po odstranitvi lahkih sestavin iz surove nafte z atmosfersko destilacijo.
1-060	- white spirit - white spirit - white spirit	Topilo mineralnega izvora, ki destilira v območju od 130 do 220 °C.
1-061	- osnovni bencin - petroleum spirit - essence minérale	Glej izraza 1-022 in 1-024.
1-062	- motorni bencin - motor gasoline - essence automobile	Bencin (glej izraz 1-022) z dodatki (aditivi) ali brez njih, ob prisotnosti zaviralcev klenkanja in inhibitorjev, ki se uporablja kot gorivo za motorje z vžiganjem z iskro, z izjemo letalskih motorjev (glej izraz 1-063).

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
1-063	<ul style="list-style-type: none"> - letalski bencin - aviation gasoline - essence aviation 	Bencin (glej opis 1-022), ki se uporablja kot gorivo v letalskih motorjih z vžigom z iskro. Ponavadi destilira v območju od 30 do 180 °C.
1-064	<ul style="list-style-type: none"> - primarni bencin - straight run gasoline - essence de distillation directe 	Hlapna tekoča frakcija (glej izraz 1-022), dobljena z atmosfersko destilacijo surove nafte.
1-065	<ul style="list-style-type: none"> - kurilno olje - mazut - fuel oil - fuel-oil, mazout 	Težki destilat, ostanek po destilaciji ali mešanica obeh. Uporablja se za ogrevanje ali proizvodnjo pogonske energije.
1-066	<ul style="list-style-type: none"> - plinsko olje - gas-oil - gas-oil; gazole 	Destilat (atmosferski ali vakuumski) z viskoznostjo in destilacijskim območjem med svetilnim petrolejem in vretenskim oljem. Če se uporablja kot gorivo za ogrevanje ali pridobivanje pogonske energije, se po potrebi še dodatno obdela.
1-067	<ul style="list-style-type: none"> - destilat - distillate - distillat 	Vsak proizvod ponovnega utekočinjenja predestiliranih naftnih par. Če destilacija poteka pri atmosferskem tlaku, se proizvod imenuje atmosferski destilat, če poteka pri nižanjem tlaku pa vakuumski destilat.
1-068	<ul style="list-style-type: none"> - lahki destilat - light distillate - distillat léger 	Destilat (atmosferski ali vakuumski) s končno točko vrenja ponavadi pod 250 °C pri normalnem tlaku.
1-069	<ul style="list-style-type: none"> - srednji destilat - middle distillate - distillat moyen 	Destilat (atmosferski ali vakuumski) z destilacijskim območjem znotraj destilacijskega območja svetilnega petroleja in/ali plinskega olja.
1-070	<ul style="list-style-type: none"> - težki destilat - heavy distillate - distillat lourd 	Destilat (atmosferski ali pogosteje vakuumski), ki se najpogosteje uporablja za izdelavo mazalnih in kurilnih olj - mazuta ali kot surovina za krekiranje.
1-071	<ul style="list-style-type: none"> - surovina - feedstock - charge d'alimentation 	Snov, namenjena za predelavo.
1-072	<ul style="list-style-type: none"> - alkilat - alkylate - alkylat 	Tekoči proizvod, dobljen z alkilacijo.

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
1-073	<ul style="list-style-type: none"> - tekoči parafin (medicinsko olje) - liquid paraffin (medicinal oil) - huile de vaseline codex 	Dodatno rafinirano mineralno olje brez barve, vonja in okusa za uporabo v farmaciji.
1-074	<ul style="list-style-type: none"> - filtrski dodatek - filter aid - adjuvant de filtration 	Drobnozrnat, porozen, trden material, ki se uporablja za povečanje učinkovitosti filtra.
1-075	<ul style="list-style-type: none"> - komercialni butan - commercial butane - butane commercial 	Mešanica ogljikovodikov, v glavnem sestavljena iz butanov in butenov.
1-076	<ul style="list-style-type: none"> - komercialni propan - commercial propane - propane commercial 	Mešanica ogljikovodikov, v glavnem sestavljena iz propana in propena.
1-077	<ul style="list-style-type: none"> - rabljeno olje - used oil - huile usagée 	Olje, ki je med uporabo spremenilo določene lastnosti ne glede na to, ali je pri tem postalo neprimerno za uporabo, za katero je bilo namenjeno.
1-078	<ul style="list-style-type: none"> - mazivo - lubricant - lubrifiant 	Katerakoli snov, ki zmanjša trenje in/ali poveča odpornost proti obrabi, če je nanesena med dve površini, ki sta med seboj v relativnem gibanju.
1-079	<ul style="list-style-type: none"> - zniževalec točke tečenja (depresant) - pour point depresant - améliorant de point d'écoulement 	Dodatek za znižanje točke tečenja naftnih proizvodov.
1-080	<ul style="list-style-type: none"> - zaščitno protikorozijsko olje - preservative oil - huile de protection 	Olje za začasno zaščito kovinskih delov pred korozijo. Ponavadi vsebuje dodatke (aditive).
1-081	<ul style="list-style-type: none"> - zgoščevalec - thickener - épaississant 	Snov, primerna za mešanje z mazalnim oljem za povečanje njegove viskoznosti ali z mastjo za povečanje njene čvrstosti (konsistence).
1-082	<ul style="list-style-type: none"> - želirno sredstvo - gelling agent - agent gélifiant 	Snov, ki se doda mazalnemu olju, da se dobi gel in s tem tiksotropne lastnosti.
1-083	<ul style="list-style-type: none"> - tekočina za dušenje - damping fluid - liquide d'amortissement 	Olje, ki se uporablja v hidravličnih napravah za dušenje (blažilnikih), ponavadi z visokim indeksom viskoznosti.

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
1-084	<ul style="list-style-type: none"> - vezivo - binder - liant 	Snov, ki se uporablja za vezavo delcev v celoto, s čimer se zagotavlja njena povezanost (kohezija).
1-085	<ul style="list-style-type: none"> - bright stock - bright stock - bright stock 	Viskoviskozno bazno olje, ki se pridobiva z ustreznim postopkom rafinacije ostanka po vakuumski destilaciji.
1-086	<ul style="list-style-type: none"> - cilindrsko olje - cylinder stock - huile de base pour cylindres 	Olje, ki se uporablja kot osnova za izdelavo olj za mazanje cilindrov parnih strojev. Ponavadi je temne barve in ima visoko viskoznost.
1-087	<ul style="list-style-type: none"> - kondenzat - condésante - condésant 	Tekočina, nastala z utekočinjenjem (kondenziranjem) par.
1-088	<ul style="list-style-type: none"> - rezalno olje - cutting oil - huile de coupe 	Emulgirno ali neemulgirno olje za mazanje in hlajenje obdelovalnega orodja in obdelovancev pri obdelavi kovin z odrezavanjem (glej tudi 1-034).
1-089	<ul style="list-style-type: none"> - destilacijski ostanek - bottoms (residue) - résidu 	Snov, ki ostane po destilaciji.
1-090	<ul style="list-style-type: none"> - fluks - flux - fluxant 	Naftni proizvod, ki se dodaja bitumnu za zmanjšanje njegove čvrstosti (konsistence).
1-091	<ul style="list-style-type: none"> - kerozin - kerosine - kérosène 	Atmosferski destilat s hlapnostjo med območjem, ki ga imata bencin in plinsko olje, in z destilacijskim območjem med 150 in 300 °C. Če je potrebno, je dodatno obdelan, da doseže lastnosti, ki jih narekujejo najpogostejši primeri uporabe: za razsvetljavo, ogrevanje, gorivo za reaktivne letalske motorje ipd. (glej 1-055).
1-092	<ul style="list-style-type: none"> - črno blago - black product - produit noir 	Splošen izraz, ki se navadno uporablja za težje, temnejše naftne proizvode, kot so nekatera kurilna in cilindrska olja.
1-093	<ul style="list-style-type: none"> - nekorozivna (sladka) surova nafta - non-corrosive (sweet) crude oil - pétrole brut non corrosif 	Nafta z nizko vsebnostjo žveplovih spojin, kot so vodikov sulfid in merkaptani.

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
1-094	- protifluorescentno sredstvo - antilfluorescence agent - agent antilfluorescent	Snov, ki zakriva "svetlikanje" (fluorescentnost) naftnih proizvodov.
1-095	- bitumenska emulzija - bitumen emulsion - émulsion de bitume	Glej izraz 1-052.
1-096	- nafta - naphtha - naphta	Lahki destilat s podobnim destilacijskim območjem kot bencin (glej izraz 1-022).
1-097	- belo blago - white product - produit blanc	Splošen izraz za svetlejša naftna proizvoda, kot so bencini, white spirit in kerozin.
1-098	- ekstrakt - extract - extrait	Proizvod, pridobljen iz olja z ekstrakcijo s selektivnim topilom, razen če ne gre za deparafinacijo.
1-099	- neposreden (straight run) proizvod - straight-run product - produit de distillation directe	Proizvod, dobljen z destilacijo, brez kemične spremembe ogljikovodikov, ki ga tvorijo,
1-100	- neobdelan (deviški) proizvod - virgin product - produit vierge	Glej 1-099.
1-101	- tekstilno olje - textile oil (batching oil) - huile d'ensimage	Olje, ki se uporablja v tekstilni industriji za mazanje vlaken.
1-102	- petroleter - petroleum ether - éther de pétrole	Izraz, ki se ponavadi uporablja za označevanje proizvodov z destilacijskim območjem od 40 do 60 °C in/ali 60 do 80 °C, ki so visoko hlapni in imajo nizko vsebnost aromato.

2 Lastnosti in preskusi

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
2-027	- mešljivost z vodo - water miscibility - miscibilité à l'eau	Lastnost nekega proizvoda, da tvori z vodo raztopino ali obstojno disperzijo.
2-028	- motnišče - cloud point - point de trouble	Temperatura, pri kateri bistri tekoči naftni proizvod zaradi izločanja kristalov parafina postane moten, ko poteka preskus pod pogoji, določenimi s standardom.
2-029	- preskus gorenja - burning test - essai de brûlage à la lampe	Metoda za ocenjevanje gorljivosti kerozina pri preskušanju s standardizirano svetilko.
2-030	- destilacijska krivulja - distillation curve - courbe de distillation	Grafični prikaz deleža predestiliranega naftnega proizvoda v odstotkih v odvisnosti od temperature.
2-031	- zmehčišče - softening point - point de ramollissement	Temperatura, pri kateri se čvrstost (konsistenca) naftnega proizvoda pod pogoji, določenimi s standardom, zniža pod določeno mejo.
2-032	- točka gorenja - fire point - point de feu	Najnižja temperatura, pri kateri se naftni proizvod vžge in določen čas gori z majhnim plamenom pod pogoji, določenimi s standardom.
2-033	- dimna točka - smoke point - point de fumée	Največja višina plamena (v milimetrih), ko pri gorenju naftnega destilata pod pogoji, določenimi s standardom, še ne nastane dim.
2-034	- preskus izparljivosti utekočinjenega naftnega plina - weathering test for liquefied petroleum gases - essai d'évaporation des gaz de pétrole liquéfiés	Preskus, s katerim se pod pogoji, določenimi s standardom, ugotavlja odstotek ostanka, potem ko utekočinjeni plin, izpostavljen vplivu atmosfere, izpari.
2-035	- kapljišče - drop point (dropping point) - point de goutte	Temperatura, pri kateri trden ali poltrden naftni proizvod pod pogoji, določenimi s standardom, pridobi določeno tekočnost.
2-036	- penetracija - penetration - pénétrabilité	Globina, do katere pod pogoji, določenimi s standardom, v naftni proizvod prodre standardiziran konus ali igla.

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
2-037	<ul style="list-style-type: none"> - API specifična gostota - api gravity - densité api 	<p>Enota za določanje specifične gostote olj, ki jo je uvedel ameriški naftni inštitut (American Petroleum Institut - API). Njena povezava s specifično težo je naslednja:</p> $^{\circ} \text{API} = \frac{141,5}{\text{sp. teža}} - 131,5$ <p style="text-align: center;">60 °F/60 °F*</p> <p>* 60 °F ustreza približno 15,6 °C</p>
2-038	<ul style="list-style-type: none"> - temperatura samovžiga - autogenous ignition temperature (auto-ignition temperature) - température d'auto-inflammation 	<p>Temperatura, pri kateri pod pogoji, določenimi s standardom, pride do samovžiga naftnega proizvoda brez prisotnosti odprtega plamena.</p>
2-039	<ul style="list-style-type: none"> - indeks penetracije - penetration index - indice de pénétrabilité 	<p>Izraža občutljivost bitumna na temperaturo. Indeks se izračuna iz penetracije in zmečkaišča ali iz dveh penetracij, določenih pri dveh različnih temperaturah.</p>
2-040	<ul style="list-style-type: none"> - število odpornosti proti klenkanju - performance number - indice de performance 	<p>Število za izražanje odpornosti proti klenkanju pri letalskih bencinih z oktanskim številom več kot 100.</p>
2-041	<ul style="list-style-type: none"> - metoda obroča in kroglice - ring-and-ball method - méthode bille et anneau 	<p>Metoda za določanje zmečkaišča nekaterih naftnih proizvodov, predvsem bitumenskih.</p>
2-042	<ul style="list-style-type: none"> - temperatura spontanega vžiga - spontaneous ignition temperature - température d'allumage spontané 	<p>Glej 2-038.</p>
2-043	<ul style="list-style-type: none"> - newtonska tekočina - newtonian fluid - fluide newtonien 	<p>Tekočina, katere viskoznost ni odvisna od strižne hitrosti.</p>
2-044	<ul style="list-style-type: none"> - navidezna viskoznost - apparent viscosity - viscosité apparente 	<p>Izraz za prikaz odpornosti nenewtonskih tekočin na tečenje.</p>

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
2-045	- združljivost maziv - lubricant compatibility - compatibilité des lubrifiants	Sposobnost maziv za medsebojno mešanje ali mešanje z različnimi mazivi, pri čemer to ne sme vplivati na njihovo kakovost med skladiščenjem ali samo uporabo.
2-046	- svetlikanje - bloom - reflet	Svetlikanje nafte in njenih proizvodov, če so osvetljeni z dnevno svetlobo.
2-047	- temperatura blokiranja (točka blokiranja) - blocking temperature (blocking point) - température de collage	Najnižja temperatura, pri kateri se pod pogoji, določenimi s standardom, dve površini, ki sta prevlečeni z voskom in v stiku, zlepita skupaj.
2-048	- razplinjevanje rezervoarjev - gas-freeing (of a container) - dégazage (d'un réservoir)	Izpodrivanje vnetljivih oziroma strupenih plinov ali par iz rezervoarjev.
2-049	- izkosmičenje - flock point - point de floc	Rezultat preskusa pod pogoji, določenimi s standardom, s katerim se želi oceniti nizka temperaturna združljivost določenih naftnih proizvodov s hladilnimi sredstvi.

PSIST ISO 1998-2:1995

<https://standards.itech.ai/catalog/standards/sist/eb65cef0-5bb6-42bc-89bf>3 Proizvodnja in predelava 2317e/psist-iso-1998-2-1995

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini	Definicija
3-013	- precejanje - percolation - percolation	Počasen prehod tekočine skozi plast trdnega adsorbenta. Velikost delcev adsorbenta se lahko spreminja znotraj širšega območja.
3-014	- obdelava s plumbatom (II) - doctor treatment - traitement au plombite	Postopek rafinacije, uporabljen pri lahkih destilatih, pri katerem se za spreminjanje določenih žveplovih spojih uporabita natrijev plumbat (II) in žveplo.
3-015	- viskoredukcija - visbreaking - viscoréduction	Krekiranje določenih destilatov ali ostankov destilacije pri relativno nizkih temperaturah za znižanje njihove viskoznosti.
3-016	- hidrokrekiranje - hydrocracking - hydrocraquage	Kombinacija krekiranja in hidrogeniranja.